

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petič-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrť strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knafljova ulica št. 5, I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Ob novem letu!

Navzlic velikemu in strastnemu preganjanju, katerega so uprizarjali klerikalci na prižnici, v spovednicah, v svojih listih, je »Slovenski Dom« srečno doživel zopet eno leto. In z veseljem moramo priznati, da se je »Slovenski Dom« med našim kmečkim ljudstvom popolnoma udomačil, da mu je postal takorekoč tako potreben, kakor vsakdanja telesna hrana. Naši naročniki komaj čakajo, da jim v nedeljo prinese pošta »Slovenski Dom«. In to po vsej pravici. »Slovenski Dom« je bil list, ki se je vedno in povsod neustrašeno in ne glede na levo in desno, krepko bojeval za koristi našega slovenskega kmeta.

V današnjih časih pa naš zatirani kmečki stan potrebuje tak list, ki je popolnoma neodvisen, ki ima pogum in ki se ne boji nikogar. Naš slovenski kmet ječi še vedno v verigah sužnosti. V srednjem veku so iz njega stiskali zadnjo kapljo krvi neusmiljen graščak in njegov valpet, danes ga izsesavajo klerikalci, posebno pa duhovniki. In zato se naš list zoper klerikalizem bori. Ne bori se zoper vero, ne bori se zoper katoliško cerkev, ker tudi mi priznavamo, da je vera našemu ljudstvu neobhodno potrebna. Naš list se pa bori zoper tiste duhovnike, ki so izpremenili cerkev v politično zbornico, zoper tiste duhovnike, ki izrabljajo vzvišeni Kristusov nauk v grde strankarske, samopašne namene. Duhovnika, ki zvesto opravlja svojo dolžnost, spoštujemo — ne moremo pa spoštovati tistega duhovnika, kateremu je politika vse, cerkev le postranska stvar.

»Slovenski Dom« se bori torej za napredno misel, ker le tedaj, če bo naš kmet času primerno napredoval, se bo mogel osvoboditi iz krempljev klerikalizma. Napredovati pa more kmet samo tedaj, če bo imel zadostno izobrazbo. Kakor znano, so klerikalci najhujši nasprotniki šole in izobrazbe sploh. Do zdaj je bil našemu kmetu prost učitelj velika opora. Pomagal, svetoval mu je v raznih stvareh. Toda

zdaj so začeli klerikalci na nečloveški način preganjati napredno-misleče učiteljstvo. Danes gospodarijo nad starimi osivelimi učitelji mladi kaplani, ki so komaj zlezli iz gnezda. Majhna lažnjiva tožba od strani kaplana zadošča in deželni šolski svet bo prestavil tega osivelega učitelja, ki ni hotel poljubovati roke farovski kuharici, v največje hribe.

S tem, da se »Slovenski Dom« bori zoper klerikalizem, se bori za izobrazbo. Brez izobrazbe ni napredka. Če pogledamo nekoliko po svetu, vidimo, kako vse napreduje, kake nepojmljive iznajdbe se pojavljajo od dneva do dneva. Ali ni potem največja krivica, katero napravlja našemu kmečkemu ljudstvu tisti, ki mu brani, da se ne more času primerno izobraziti, da ne more primerno napredovati. Tudi kmet ne sme danes več tako svojega polja obdelovati, kakor ga je pred sto leti. Danes ima tudi kmet že stroje, ki mu prihranijo delo in drage delavne moči. Da pa spozna napredek, mora čitati in sicer mnogo čitati. Kakor hitro bo pa prišel naš kmet do spoznanja, da mora mnogo čitati, bo začela smrtna ura biti klerikalizmu.

»Slovenski Dom« hoče, da naš kmet napreduje. Zato ga hoče seznaniti z vsemi važnimi dogodki. Vsak teden bo prinašal novice iz cele slovenske domovine, oziral se bo pa tudi na druge dežele in države.

»Slovenski Dom« bo pa tudi brez strahu odkrival ono gnilobo, katero razširjajo naši klerikalci. Če bo naš kmet spoznal, da niso zdrave tiste razmere, v katere ga silijo klerikalci. Če bo naš kmet spoznal, lastne noge. In tega je našemu kmetu pred vsem treba. Misliti mora s svojo lastno glavo. Naš kmet mora postati toliko samostojen, da ne pojde po vsak svet h kaplanu ali župniku. In pa tudi sramota, da si pusti star, osivel kmečki oče svetovati od mladega kaplana, ki še ni videl sveta drugače, kakor skozi okna lemenata.

Lastne volje, lastnega prepričanja je torej treba našemu kmetovalcu. In to bo dosegel, če se otrese vsega tistega strahu, ki ga ima pred klerikalci. Če mu kak ka-

plan pravi, da ne sme po božjih postavah čitati naprednih listov, tedaj mu naj tega ne veruje, kajti tak duhovnik potvarja versko postavo. Duhovnik, ki to trdi, izrablja na podel način versko resnico v edini ta namen, da more še nadalje izžemat našega kmeta. Kadar vam ta ali oni pridiga ali pripoveduje, da po verski postavi ne smete čitati »Slovenskega Doma«, mu recite v obraz, da je lažnik, recite mu, naj pokaže ono božjo postavo, ki to prepoveduje. Ne boste pogubljeni, če čitate »Slovenski Dom«, če se vzbujate iz mrtvila, v katerem ste se do zdaj nahajali, temveč odrešeni boste iz stoletnega suženjstva, v katerega vas je ukoval klerikalizem.

»Slovenski Dom« dela torej za vašo odrešitev, ne pa za vaše pogubljenje. To svojo nalogo more pa le tedaj prav izpolnjevati, če je razširjen po vsej naši lepi slovenski domovini, če ga čitajo v vsakem slovenskem domu. Zaradi tega pa še nikakor ne zadošča, če je ta ali oni kmetovalec naročen na naš list, temveč mora tudi na to delovati, da ga naroči njegov sosed, njegov brat, njegova sestra. Ti naročniki »Slovenskega Doma« postanejo sčasoma armada, ki bo šla v boj zoper klerikalizem, zoper to največjo zlo našega naroda. Ta armada, ki se zbira okoli »Slovenskega Doma«, bo enkrat vzela našim klerikalcem iz rok gospodarstvo v naši lepi kranjski deželi ter ga priborila na ta način zopet nazaj tistemu, kateremu gre — našemu kmetu.

Pogumen borilec za resnico in pravico pa se ne sme bati ničesar. Zatorej se tudi vi, napredni kmetje, vi borilci za svobodo in napredek kmečkega stanu, ki se zbirate okoli »Slovenskega Doma«, ne smete bati groženj raznih kaplanov in župnikov, ki jih vam sipljejo zdaj raz prižnico, temveč naročajte in čitajte brez bojazni »Slovenski Dom«, ki je za zdaj naše edino orožje zoper klerikalizem.

Če bomo torej delovali, če se bomo neustrašeno borili, tedaj nam prav gotovo napoči — veselo, srečno novo leto.

Agitujte od hiše do hiše za „Slovenski Dom“.

Slovenci!

Ljudsko štetje se bliža!

Vsaakega Slovenca je dolžnost, da pri- zna slovenščino kot svoj občevalni jezik, naj prebiva doma ali med tujci; svojega materinskega jezika se ne sme nikdo sramovati.

Nikdo naj ne napiše poleg slovenščine še drug občevalni jezik, čeprav zna tudi še več drugih jezikov. Zapisan sme biti samo en občevalni jezik. Občevalni jezik ostane za vsakega, četudi drug jezik razume, le oni, v katerem od nekdanj najlažje in najrajši govori, v katerem se sporazume s svojimi sorodniki in rojaki.

Nemci, Madžari in Lahi bodo gotovo zapisali svoj materinski jezik, čeprav znajo tudi slovensko. — Mož kot glava rodbine zapiše občevalni jezik tudi za svojo ženo in otroke.

Polnoletne osebe, ki živijo pri tujih ljudeh, učenci, pomočniki, delavci, hlapci, dekleta smejo po postavi sami določiti svoj občevalni jezik in nikdo nima pravice proti njih volji zapisati občevalni jezik. Po postavi se ne sme nikomur prigovarjati ali celo groziti, kaj naj zapiše.

Ako števni komisar resno in pravično ne postopa, raznanite to takoj okrajnemu glavarstvu ali vašemu poslancu ali drugi odlični osebi ter zahtevajte poduk in pomoč!

Ne podpisite ničesar in ne pritrđite ničesar prej, dokler se niste prepričali, da se je zapisala resnica.

Neresnične napovedbe se po postavi kaznujejo z denarno globo ali zaporom.

Slovenci, skrbimo, da bo naše število močno, ker po tem številu se nam bodo povsod odmerile pravice, ako nas je več, zahtevati smemo več šol, več uradnikov, več gospodarskih pripomočkov od naše vlade.

Ako sami sebi in svojim rojakom dobro želimo, ravnajmo se po tem poduku!

Slovenci, kjerkoli prebivate, ne pozabite in ne zatajite svojih staršev, svojega jezika, svoje domovine!

Kako je na Koroškem.

Dopis iz Rožne doline.

Ker prebiram že celo leto vaš priljubljeni »Slovenski Dom«, čutim se dolžnega, da se vam tudi enkrat oglasim. Smer vašega lista je taka, da bi prav lahko postal glasilo slovenskih naprednih slojev na Koroškem. Tudi naslov se ujema z našimi težnjami. Pravi Slovenci ne poznamo umetno narejenih mej med poedinimi deželami, mi počemo biti samo Korošci, temveč v prvi vrsti Slovenci. Zato se ni mogel

prav udomačiti list z ozkosrčnim imenom »Korošec«, dasi je sicer vse hvale in priporočila vreden. Kaj pomenja pri nas »Mir«, pa je tudi vam gotovo znano. Izobražen človek se sramuje njegove pisave, a našim nasprotnikom že zadostuje, ako vidijo v rokah Slovenca ta list, da ga proglasijo za črnuha, ki se mu ne sme ničesar zaupati. Kaj čuda, da se vsi pravi razumniki sramujejo stika s takim listom, ker nočejo veljati za nazadnjake.

Da je mogoče tudi na Koroškem izhajati s kompromisi ter tem potom več doseči kakor s trmoglavim strankarstvom, to smo doživeli v naši dolini, v razupitih Borovljah. Tam so se složili napredni Slovenci s socijalnimi demokrati ter dosegli prvi moralni uspeh pri občinskih volitvah, še sijajnejšega pa pri volitvah v velevažno konsumno društvo. Glavna pridobitev pri tem pa je, da so se naši ljudje navadili discipline in volilne agitacije. Nemci in nemškutarji imajo vsled tega opravičen strah, ker zgodovina Slovencev bo morala priznati, da so naši ljudje postopali edino pametno. Sadove bomo videli že v bližnji bodočnosti, ako le ne poseže vmes kaka nespretna roka zagrizenega strankarja.

Pri takih kompromisih varuje vsaka stranka svoja načela, posebno glede narodnosti.

Kompromis, pri katerem bi naša narodnost le za trohico trpela, bi takoj brezobzirno obsodili za narodno izdajstvo.

Na tako pameten način bi se še marsikje na Koroškem dalo doseči boljše stališče za Slovence, posebno v bližini industrijskih podjetij. Sicer dela tudi naša klerikalna stranka kompromise z nemškimi krščanskimi socijalisti, a uspeh ima od tega le nemštvo, kakor vidimo jasno iz Begovega »Narodnega katastra Koroške«. Slovenci se zadovoljijo le z navidezno zmago, žanjejo pa Nemci, ki tudi strahujejo večino. To vidimo v Spodnjem Dravogradu, Grebinju itd. V Spod. Dravogradu imajo Slovenci na videz v rokah občinski zastop. Toda dosegli še niso prav nič za našo narodnost. Niti tiste drobtinice slovenskega pouka v šoli si niso znali priboriti, kar jim je bilo pred desetletji še zajamčeno. Pri občini se uraduje le nemško, tudi seje so nemške, ker sede v občinskem zastopu nemški kmetje kot zavezniki Slovencev. V Grebinju je slovenska večina s svojim županom toliko časa božala Nemce in nemškutarje, da so jim zrasli kremplji ter so poimetal Slovence iz odbora. Slovenci so morali oditi praznih rok, ker si niso znali za časa svoje vlade priboriti niti trohice narodnih pravic ne v šoli, ne pri občini in ne v javnem življenju. Sedaj po toči stiskati pesti in kazati radikalizem, je prepozno.

Podobno je v drugih trgih. V Guštanju vlada napetost med tržani in tovarniškimi uradniki. Ako bodo znali Slovenci to nezadovoljnost izrabiti, lahko se zvežejo s treznimi in mirnimi elementi. Slovenski

živelj v tem trgu in okolici sploh lepo napreduje vsled nakupovanja Slovencev. Znano je, da je prišla velika graščina Javornik (Gamseneg) v slovenske roke, istotako glavna gostilna sredi trga in znana slatina v Tolstem vrhu blizu trga. Posebno zadnja točka je postala zbirališče Slovencev, kjer dobe knjige in časopise ter se zbirajo k veseliam.

Potrebno je, da tudi vaš list opozarja na pripravne nakupe po Koroškem. Mi vidimo, kolikega pomena je, ako se naseli med nami narodno utrjen in neodvisen brat iz sosednjih dežel. To vidilo v Guštanju, pa tudi pri Prevaljih. V Poljani pri Prevaljih si je kupil veleposestvo dolenski rojak g. Hrast. Takoj je postala njegova hiša zbirališče vseh narodno čutečih našincev. Pri njem dobijo poleg dobre postrežbe tudi razne časopise in knjige iz »Prosvetne knjižnice«.

Potrebno bi bilo, da dobimo take točke še kje pri Vrbskem jezeru, v Ziljski dolini in Kanalski dolini. V vseh teh krajih so na prodaj pripravljeni prostori, treba bi bilo le podjetnih kupcev.

Ker sem govoril ravno o »Prosvetni knjižnici«, moram omeniti, da delujejo zelo blagonsko med nami, tako v Prevaljih, pri Sv. Marjeti v Rožu, v Borovljah, Ločah itd. Naj bi se jih ustanovilo še več in naj bi si medsebojno izmenjavale knjige. Skoraj neumevno mi je, da naši duhovniki črte te knjižnice. Razlog mora biti le eden: boje se, da bi jim poslušne ovčice ušle iz hleva, ki se imenujejo »katoliška izobraževalna društva« ter bi ljudje začeli vse čitati in si delati lastno sodbo.

Prihodnjič vam opišem naše šolske in sodne razmere, naše katoliško izobraževalno delo i. dr.

Priložim vam tudi imenik raznih rodoljubov, da jim pošljete list na ogled, ker si ga bodo gotovo naročili, ga širili ter mu dopisovali.

J o ž e K l.

Politični pregled.

Delegacije.

Delegacije so bile sklicane na zasedanje v Budimpešto na dan 28. decembra. Ni jih prišel cesar otvoriti, ker so mu zdravniki to odsvetovali, temveč namesto njega prestolonaslednik Franc Ferdinand, kar Madžari pozdravljajo z velikim veseljem in zadovoljstvom. Delegacije so letos zborovale le dva dni in odobrile le začasni državni proračun. Pravo in redno zasedanje pa bodo imele delegacije začevši z 18. januarjem 1911 ter bodo takrat rešile velike spremembe pri vojaščini in pa nove zahteve vojnega ministrstva glede zgradbe novih velikih bojnih ladij, ki bodo stale avstrijske davkoplačevalce sto in sto milijonov kron, in za katere se je zavzemal posebno voditelj kranjskih klerikalcev, dr. Ivan Šusteršič.

Državni zbor

bo brčkone sklican še komaj v drugi polovici meseca januarja. Prej se mora sestaviti nova vlada. Dosedaj še niti baron Bienert, niti kak drug državnik ni dobil od cesarja naročila, naj sestavi novo ministrstvo. Splošno mnenje je, da bo dobil baron Bienert naročilo, da si sestavi zopet novo ministrstvo. Slovani bodo seveda zahtevali, da se na pravičen način upošteva tudi nje, kajti enkrat za vselej se mora končati ona krivična vlada, ki daje vso pravico Nemcem, nam Slovanom pa nobene.

Politična petdesetletnica.

Dne 27. t. m. je obhajal 50letnico svojega rojstva največji živeči češki politični voditelj dr. Karel Kramář.

Na Hrvaškem

so nastale popolnoma nove politične razmere. Proti narodnim hrvaškim in srbskim strankam so se združili madžaroni, klerikalci in Radičeva seljaška stranka in imajo večino nad koalicijo v hrvaškem deželnem zboru.

Makedonija.

V Makedoniji se pripravlja sporazumljenje med Bolgari in Grki. Tako bo končno vendarle prišlo do miru na Balkanu.

Revolucija v Mehiki.

Revolucija v Mehiki traja še vedno. Revolucijanarji sicer doživljajo vedno nove poraze od strani vladnih vojaških čet, a kakor je videti, ne bo še tako kmalu miru v deželi.

Razgled.

r Dolenjski vinogradniki in naši klerikalci. Od vseh strani nam prihajajo pisma, v katerih naši kmetovalci, naši vinogradniki strogo obsojajo nesramno gonjo, katero so začeli klerikalci zoper našega vinogradnika. Naš vinogradnik se zgraža nad nesramnostjo klerikalnih listov, ki imenujejo našega siromašnega vinogradnika debeluharja, ki samo lenuhari in živi od krvavih žuljev drugih in katerega se mora ugonobiti. Prav imajo ti naši vinogradniki, ti naši kmetovalci, da so začeli spoznavati prave namene naših zahrbtnih klerikalcev. Ta boj zoper našega vinogradnika so namreč začeli klerikalci na prav prebrisan način. Začeli so namreč hujskati v listu, ki ne pride med naše kmečko ljudstvo. Toda to hujskanje v tem listu še ni vse. Klerikalci so nabili tudi v Ljubljani po vogalih hiš velike plakate, na katerih hujskajo ljubljansko prebivalstvo, naj ne kupuje pridelka našega vinogradnika. Nabijajo pa tudi plakate, s katerimi vabijo v takozvano — škofovo klet. Zdaj lahko spoznate, kaj naši klerikalci hočejo doseči. Uničiti vas hočejo. In prav imajo oni naši prijatelji, ki se zgražajo nad tem početjem naših klerikalcev. Toda to še ne zadošča. Povejte našim vinogradnikom, povejte

jim na glas, da ga hočejo klerikalci uničiti, da ga hočejo spraviti pri letošnji slabi letini ob zadnji zaslužek. Delujte na to, da bo naš dolenjski in vipavski vinogradnik spoznal naše klerikalce ter jim pokazal — hrbet!

r Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal trgovec Ivan Perdan znesek 983 kron 20 vinarjev kot prispevek od družbenih vžigalic. Rodoljubi, zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah in kavarnah družbene vžigalice, da na ta način doprimorete do večjih prispevkov v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

r Dunajski magistrat in kranjski koštanjarji. Dunajski magistrat je sklenil koncesije za prodajanje pečenega kostanja dajati samo Dunajčanom. Kakor znano, so do zdaj na Dunaju pekli kostanj večinoma naši Dolenjci, ki so si na ta način prislužili par krajcarjev. Dunajski magistrat je s tem svojim sklepom pokazal, kako sovražen je vsemu, kar je slovanskega.

r Vojaška uprava kupi po trgovskih uzanceh za Gradec 2050 q rži; za Maribor 2550 q pšenice, 12.350 q rži in 4150 q ovsa; za Celje 100 q ovsa; za Celovec 2650 q rži; za Beljak 1650 q rži. Tozadevna razprava se vrši dne 4. januarja 1911 pri c. in kr. intendanci 3. kora v Gradcu. Kolekovane prodajne ponudbe se morajo vložiti najdalje do 9. omenjenega dne pri intendanci 3. kora. Nakupne avize in uzance se dobe tudi pri vojaških oskrbovalnicah v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Gorici, Trstu in Pulju.

r Svarilo pred agenti z razpeli. Na Spodnjem Štajerskem ponujajo agenti neke dunajske tvrdke »pri Sv. Štefanu« razpela (krucifikse), ki pa so zelo slabo izdelana in kvečjem vredna štiri krone. Vsiljivi in zgovorni agentje izvablajo po 9 do 16 kron za razpela od lahkovernih ljudi. Ker bodo ti agentje svoje delovanje najbrže tudi na Kranjsko razširili, opozarjamo občinstvo že zdaj, naj ne gre na ta lim.

Našim dopisnikom! Poročajte kratko in jedrnat. Za prihodnjo številko moramo imeti že vse dopise najkeseje v torek v rokah. Zato nam jih odpošljite takoj!

Dolenjski novičar.

d Iz Velike Loke. (Telegram.) Jarc je te dni smukal po Čatežu za nekim poslancem. Fajmošter Henrik je poslal okrog neko komisijo, da pregovori one, ki hočejo bero odkupiti. Vodil jo je ta žejen Balant. Obširneje poročilo sledi. — Naročite vsi »Slovenski Dom« zaradi važnih razkritij!

d Vače. Leto 1910 nagiba se svojemu zatonu. Kakor drugod, tako se je v temu letu tudi pri nas marsikaj predrugačilo. Ne bomo se, kakor naši nasprotniki, bahavo hvalili, ampak rečemo le, da smo v marsičem napredovali, zlasti pa kar se tiče našega »Sokola«. Priznavamo pa, da so tudi ptiči čuki napredovali v toliko, da jih sedaj vidimo v cerkvi okrog oltarja frčati v kroju. Marinarice pa so nazadovale na žepih, v katere jim njihov poglavar pregloboko sega. Bogomila pa še spi. Kakor slišimo, se zbudi po novem letu. Želimo ji za danes le dobro jutro, več o nji bomo poročali v eni prihodnjih števil. V novem letu bomo pogledali tudi na Mačkovec, Tolsti vrh, Klanc in Kanderše, ker je potrebno, da nekoliko bolj natančno preiščemo klerikalno gnezdo, kajti zdi se nam, da so piške in petelinčki, ki so se v njem zvalili, precej poraščeni. Naučili bomo tudi dopisnika »Domoljuba« računati, da ne bo živel v zmoti, koliko ima pripadnikov, ker je zadnjič pisal, da jih je celo na Vačah nad polovico. Ne vemo, ali mu je zloba, vino in hujskarija že toli možgane skravžljala, da več ne ve, kaj piše, ali po vedoma tako gorostasno laže. Mi pa bomo od slej, kakor prej, pisali golo resnico, ker gradiva imamo v izobilju. Želimo vsem somišljenikom srečno in veselo novo leto.

d Iz Št. Janža na Dolenjskem. Našemu Tonetu postane rado dolg čas. Da dolg čas prežene, pa osveži in okrepi svoje telo, poskoči skoraj vsak dan na večer venkaj v prosto naravo in pokaže nehvaležnemu Št. Janžu hrbet. Najraje jo odkuri proti severozapadu po prijazno vijoči se dolinici. »Gospoda« ljudje precej vidijo, če se le pokaže iz farovža, kajpak da so tudi Toneta vselej videli in ga vidijo, ko jo briše po tisti dolinici na severozahodni strani. Ljudje so pa taki, da hočejo vse vedeti in ugibali so tudi, zakaj se je ravno sprehod po tisti dolinici Tonetu tako priljubil. Eni so trdili tako, drugi drugače, naposled je ena izmed misli postala vodilna. To se je zgodilo po zaslugi »gaspuda dohtarja«, ki so bili prišli iz Ljubljane v Št. Janž otrobe prodajat, pa jih niso zvedli. Ti »gaspud« tedaj so nam bili obljubili par milijončkov od onih deset milijonov kron, ki bi jih bili radi vzeli na posodo neki dohtarji svetega duha, ki se v svoji »dohtarski« učenosti zanimajo tudi za mline. Naš Tone sicer še ni dohtar svetega duha, kakor recimo Lampek, a vseeno ima zmisla za »malne«. Naš Tone ni tako površen, kakor Lampek, zato tudi ne kupi mlina kar tje v en dan, marveč ga preje temeljito ogleda in »prešaca« od vseh strani, kakor mešetar »fouš« krajcar. Ali oh, bogu bodi po toženo, vsi smo delali račun brez krčmarja, Tone in mlinar, Lampek, Zajc in Štentjanci. Kakor smo slišali, ni z onim desetmilijonskim posojilom nič; dr. Zajc se raje navdušuje po ljubljanskih beznicah z rujno kapljico in spreobrača nespokorne tramvajerje, nego da bi prišel med Šent-

junce razdelit par milijonov krone, kakor je obljubil. Ubogi naš Tone, tudi on ne bo mogel kupiti mlina, ker s posojilom ne bo nič. To je pa dalo povod zopet novim uganjam, ker Tone še vedno hodijo obiskovat mlin. Večina je mnenja, da se hodi tone učiti mleti in bo s časom prosil za mlinarja v kakem mlinu, ki jih je pokupil Lampek. Ako bi se morda tudi to domnevanje skazalo kot napačno, bomo pa pozneje kdaj sporočili, ko bomo kaj bolj natančno vedeli.

Za mline vnet fant.

d Bučka. Pri nas imamo res dobrega župnika, ki zelo skrbi za naše duše, da ne bi bile frdamane. »Ljudje, kristjani! varujte se slabih časopisov, ne naročajte več teh, ker so zelo pohujšljivi za vas. Potekel je čas naročitve, pustite sedaj vendar te. Kdor hoče imeti, vabim ga, naj pride k meni in jaz mu bodem naročil »Domoljub« ali »Bogoljub«. Te časopisi so za vas. Kdor me ne bo poslušal, bo gotovo frdaman.« Tako je kričal naš prečastiti Blaž Rebol na božični dan raz leco v cerkvi. »Vsakega bode hudič vzel, ker ti časopisi, katere so začeli tod razširjati, so zelo pohujšljivi in nevarni za vas.« Seveda, »Slovenski Dom«, ki nam poroča, kake nerodnosti delajo duhovniki, je pohujšljiv, to se razume. Nas kmete bi radi duhovniki še zmiraj varali in nam oči prekrivali. Pa to ne bo šlo kar tako naprej. — Kaj si domišljuje naš Blaž? Ampak takih tepcev ni več med nami. Blaže se zelo moti, če misli, da jih bo še kaj dobil za svoje »Bogoljube« in »Domoljube«. Kmetje, pamet in ne dajte se na led speljati. »Slovenski Dom«, ta je za nas, ta nam odpira oči. V vsaki hiši naj imajo ta list, ker ravno ta list nam brani naše pravice. Res, Rebol, boljše bi bilo, da bi se vi zanimali za kaj drugega, ne pa za naše liste. Mi bomo naročili to, kar bo v našo korist in ne v vašo korist. — Ali ni sramota za celo faro? Tako pot imamo od ceste do cerkve. Preje dokler še niso delali za farovška konja novega hleva, je bila dobra pot. Sedaj pa, odkar je prevzel župnik posel polirja, je dal napeljati po poti takega blata, da ga ni v celi Bučki najti večjega! Po tem blatu naj hodijo vrage in ne ljudje. Vsak tujec, ki gre po tem blatu, se zgraža in preklinja župnika. Gospod Blaže, pometajte le pred svojim pragom blato, ki ga do kolena gazite, nas pa pustite pri miru! Noben kmet nima na svojem gnoju tak gnoj kot vi pred svojim farovžem, tako rekoč pred svojim pragom. Čakate, da vam bomo mi farani pot zasipali, pa se zelo motite! Kdor je pot skazil ter blato napeljal, naj ga sam popravlja, mi ga ne bomo. Vsak se vam smeje in privoščiči, da ga morate sedaj le vi sami gaziti. Imate par backov, ki vam kinajo, pa le pri kozarcih, a ne drugje. Toliko za danes, da bodete vedeli, da se na vas nihče ne ozira ter se vam le smeje, ko nam pridigujete, da nas bode hudič vzcl radi »Slovenskega Doma«.

d Bučka. Na sv. večer je zgorela v Zaborštu pri Bučki streha, pod katero se suši surova opeka. Last je g. J. Selaka na Bučki. Zgorela je med polnočno službo božjo. Škoda je deloma z zavarovalnino pokrita. Drugi dan, t. j. na praznik sv. Stefana, med 6. mašo ali takoj po 6. uri je izbruhnil ogenj tudi v Zaborštu pri Bučki pri posestniku Janezu Gostetu. Ravno se je pričela pridiga v cerkvi, ko se je zaslislalo plat zvona. Ljudje so trumoma drli iz cerkve. Sreča, da ni bilo v cerkvi niti peti del ljudi, kot po navadi, sicer bi se gotovo kaka nesreča zgodila. Zgoreli so pod, hlev, senjak in svinjski hlevi. Edino kravo je žena rešila, a troje svinj je postalo žrtev plamena. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Sumi se, da je v obeh slučajih zanetila ogenj zlobna roka. Lansko leto je Gostetu krava poginila, sedaj je pogorel. Vsega usmiljenja je vreden mož; naj bi se ga spomnile radeljska, kakor tudi farovška posojilnica s kakim darom. Upamo, da se bodo odzvale na naš poziv. Bomo videli!

d Kostanjevica. »Domoljubov« dopisnik iz Kostanjevice naj bo toliko prijazen, da pove, kdo je dajal neresnična uradna poročila o kostanjeviških stanovanjih in kdaj se je to zgodilo. Pri tem pa je neizogibno potrebno, da se podpiše, ker krije »Domoljubovega« odgovornega urednika poslanska imuniteta. Ko to stori, bosta prizadeti urad in tisti »nekdo« že primerno odgovorila, ki pred dokazom resnice gotovo nimata takega strahu, kakor gospod krivoprisežnik z »vrlim« gospodom kaplanom.

d Iz Mirne se nam piše: Čakali smo in čakali, kdaj nam naznani župnik raz leco, naj pridemo po Mohorjeve knjige, a nič in nič. Ko so ljudje že začeli godrnjati, nam je naenkrat oznanil župnik, da letos sploh ne dobimo knjig, ker je on menda pozabil poslati denar. Začuden smo se vpraševali, kako je vendar mogoče pozabiti toliko denarja, ker v naši fari je okrog 100 udov. A spomnili smo se, da je imel župnik ravno v istem času velike sitnosti; kuharica je bila vi zaporu, Franeka pa se je oglašala za doto svoje hčere. Ni torej čuda, da je župnik pozabil naročiti Mohorjeve knjige. A ker smo jih plačali, jih hočemo tudi imeti.

d Iz Kota. Zadnjič je prinesel »Slovenski Dom« notico, v kateri se sprašuje, zakaj sedaj tako molče o Ciril-Methodovi podružnici v Semiču, ki se je vedno toliko govorilo o njej. Tudi smo mislili, da ta podružnica zaspi. Sedaj smo čitali v »Slovenskem Domu«, da se kmalu ustanovi. Torej le na delo! Družba ima namreč veliko izdatkov. Veseli smo bili, ker je našim otrokom podarila družba sv. Cirila in Metoda iz Ljubljane za Miklavža tako lepe obleke. Zato izrekamo družbi na tem mestu najlepšo zahvalo. Ravno tako je darovala družba tudi vse šolske potrebščine za šolo rožendolsko. Zagotovljeno je, da se naši otroci ne bodo tako hitro ponemčili.

Združimo se in oklenimo nove podružnice ter ji pomagajmo z malimi prispevki. Ne pustimo, da bi nabiralniki naše prepotrebne družbe ležali za pečjo. Torej še enkrat: na delo!

d Iz Kota. 17. t. m. je ponoči ob 11. izbruhnil požar v vinski kleti gospoda Jermana iz Sadinje Vasi ter mu uničil skoraj vso opravo. Požar je zanetila zlobna roka. Sreča je bila v nesreči, da so sosede in pa semiška požarna bramba prišli še pravočasno na lice mesta ter rešili nekaj hišnega in kletarskega orodja in za kakih 1200 kron vina. Škoda pa vendarle znaša še 2000 kron. Vsa čast semiški požarni brambi in g. Laternerju, ki so neumorno delali. Sedaj je lahko izprevidel naš vzorni župan Kočevar, kako potrebno je to društvo, ki je nasprotoval v občinski seji, ko so nekateri odborniki predlagali, naj se da mala podpora semiškemu gasilnemu društvu. Radavedni smo, če bode tudi prihodnji župan takih misli. Naša želja je, naj bi vse štiri občine podpirale to prepotrebno društvo, ki vedno bolj napreduje, kljub temu, da ima med klerikalci mnogo sovražnikov. Le hrabro naprej! Želeti bi bilo, da bi fantje iz sosednjih vasi pristopili h gasilnemu društvu, da se nekoliko izvežbajo, kar bi bilo v slučaju požara velikega pomena. Ščassoma naj bi se tudi ustanovil sokolski telovadni odsek. Nekateri fantje imajo namreč veselje do telovadbe, kar bi bilo velike važnosti posebnost sedaj, ko se nam Kočevarji vedno bolj bližajo.

d Iz Škocjana pri Mokronogu. Kako res napreduje ta Škocjan! Imamo izobraževalno društvo, slovensko Stražo, živinorejsko zadrugo, posojilnico, v župnišču žago in mlin na bencin, seveda vse na katoliški podlagi. Obrte oblasti opozarjamo, da vodi ta mlin in žago — gluhomem revež, katerega župnik zlorablja na vse načine. Ali je to dovoljeno? Ja, pa še nekaj sem pozabil. Čuke in čurimuribando imamo tudi. Pa seveda plesati ne sme drugi kot Marijine device in čuki. Čudno res, kje se je ta človek, tam izpod Gorjancev, naučil take komande. Gotovo v semenišču, kjer so se učili telovadbe mesto pridig iz sv. evangelija. No, pa saj tudi naš debeli Janez včasih rad nad katerim poskočijo, če jim ni kaj po volji. — Samo ne vemo, koliko časa bo ta čukarija obstala, ker se že zdaj fanti-čuki hvalijo, da so le zato zraven, ker se tam dobro živi. Ko bo pa ponehala pijača, pa odstopijo. No, nič ne de, vsaj bodo po novem letu lahko zajci telovadili, ko so gospodje vzeli škocjanski in šmarješki lov v najem. Kakor so se izrazili v »Domoljubu«, nam ta licitacija ni odkrila skelečih ran; ampak nam je skeleče rane odkrilo gospodarstvo župnika Bohinca, ker zna tako izvrstno gospodariti z župniškim posestvom in cerkvenimi dohodki. Sekati je začel že palme na vrtu, da bo spet kaj žaganc, ker v hosti je smrek, hrastov in bukev menda že zmanjkalo. — V »Domo-

ljubu« predbacivate farmanskemu oskrbništvu, kako slabo gospodari in denar siplje. To vse se je že pri pridigi slišalo. Zakaj ne poveste s prižnice in v »Domoljubu«, da je sedanji oskrbnik A. Činkole prevzel farmansko posestvo zadolženo, da je med tem časom popravil hišo in jo za žandarmerijsko postajo priredil, kar nese precej dohodkov. Da je popravil v kaplaniji peči in streho, pri novi šoli vodnjak, plačuje organista in mežnarja, in vendar je spravil skupaj še denar. Tudi skrbi, da se je hosta lepo zarastla, katera menda vam zdaj prav diši, ker je v njej nekaj prav lepih bukvic, katere bi se zopet en čas žagale in žagance prodajale. Toda ne bo šlo. Imajo ljudje še oči in svoje glave, da vidijo in vedo, komu se sme kaj zaupati. Ko bi vi tako znali gospodariti pri posojilnici, bi ne bilo treba dobiti vsako leto iz Ljubljane enega pomočnika za več tednov, da vam račune uredi. Imeli bi že lepe dohodke, s katerimi naj bi se podpirala fara. A zdaj ste jo s posojilnico že tako zafurali, da odstopajo že vaši najboljši pristaši in da kmalu ne boste imeli toliko mož, da bi odbor izvolili. In kako gospodarite vi, gospod župnik, in razsipljete cerkvene dohodke! Povemo vam le še, da pometajte poprej pred svojim pragom, potem pojdite drugam gledat, če je kaj smeti, da jih bodele pomedli, seveda ampak ne z lažmi. Pa še prihodnjič kaj.

d **Velike Lašče.** V sredo zjutraj je preminul g. Matija Hočev ar, po vsem Slovenskem dobro znana oseba. Pokojnik, mož nenavadno bistrega duha in neumorne delavnosti, si je s svojim treznim ravnanjem pridobil tolik ugled, da je veljal za enega prvih mož na Dolenjskem. Vse je pri njem iskalo dobrih nasvetov in trdne podpore, katere pokojni gospod Hočev ar nikomur ni odrekel. Skoro četrto stoletje je z večšo roko upravljal županske posle velikolaščanske in bil političen voditelj cellega okoliša. Z Matijo Hočev arjem lega v grob pristna kranjska korenina stare šole. Možu, ki je vzgojil narodno rodbino in z radodarno roko podpiral, karkoli je moglo pospešiti napredek, bodi ohranjen časten spomin!

d **Raka.** Gosp. Ivanu V ar šku radevolje potrdimo, da on ni pisal dotičnega dopisa v »Slovenski Dom«. Prosimo ob enem, naj se nam oprusti, če smo temu ali onemu napravili krivico. Naša želja je, da delajmo vsi z združenimi močmi za razvoj naše narodne in napredne misli. Ob enem pa prosimo gospode dopisnike, naj nam ne pošiljajo osebnih napadov.

d **Toplice.** Kdor se je kdaj zdravil v Toplicah na Dolenjskem, ve, da se s tujci povsod lepše in boljše ravna nego v Toplicah, kjer so uprav »predomače« razmere. Ni se torej čuditi sledečemu dogodku: Dne 20. t. m. je vozil že pozno zvečer s praznim vozom od Straže proti Toplicam Jože Grabnar s Toplic. Ker ni imel prižgane svetilke, dasi je bila črna noč, in

dasi srečaš tam vozove prav pogosto, ga je ustavila orožniška patrulja, da si zabeleži njegovo ime in drugo. Grabnar pa ni hotel dati nobenega odgovora in je hotel pognati konje. Orožnik prime za uzdo, toda Grabnar ošvrkne konja in orožnik je moral izpustiti uzdo. Ko je orožnik pozneje Grabnarja poklical na odgovor, je Grabnar bil še surov in je le preklinjal, odgovarjati pa ni hotel. Pravijo, da tako spet ne pojde!

d **Trška gora.** Dne 8. t. m. sta se sporekla zakonska Vincencij in Ana Zorko s Trške gore, vsled česar je pobrala Ana Zorko svoje otroke in pobegnili k svojim staršem, ozir. očetu Francetu Marinčeku v Cerklje. Ker je pa drugi dan možu postalo dolgčas po ženi in otrokih, je šel v Cerklje po nje, toda zaklenili so mu pred nosom hišna vrata. To je moža zjezilo, da je sunil v šipo in jo ubil. Tedaj je bil pa ogenj v strehi. Tost je prišel s polenom nad zeta in ga pretepal, ta pa se je branil s pipecem, tako da sta poškodovana oba. Nazadnje je tost zvezal zeta na rokah in nogah in poslal po orožnike. Ko so prišli orožniki, so ga oprostili. Tedaj pa se je omehčala žena in šla zopet z možem. Če bi bila šla takoj, bi bila prihranila možu in očetu marsikako sitnost. Če jo bo mož zdaj raje imel, ko je prišel radi nje v mučen in nečasten položaj, to bo pokazalo drugo leto.

d **Smuka.** Komaj 15 let star Ivan Wierich služi kot hlapec okoli Smuke. Avgusta meseca je služil pri Ivani Muren v Spodnji topli rebri. Vzel ji je enkrat tri krone, pa jih je vrnil, ko je zahtevala. Kmalu nato ji je zmanjkalo eno krono in nekaj vinarjev. Ovadila ga je sodišču, ker pa ni bilo dokazov, je bil oproščen, potem pa je on tožil gospodinjo radi žaljenja časti. Pravica pa se je kmalu izkazala. V začetku septembra se je vtihotapil Witreich v zaklenjeno hišo Janeza Hutterja v Spodnji topli rebri in mu ukradel 4 krone, za spomin pa pustil v hiši blato. Radi tega je bil kaznovan pri novomeškem sodišču na tri tedne strogega zapor. Toda to ga še ni izpametovalo. Že v začetku novembra se je vtihotapil v hišo in ukradel dva bankovca po 50 kron. Za Miklavža pa že ni imel denarja več, zapravil je bil vseh sto kron. Zato se je na dan sv. Miklavža zopet v hišo vtihotapil in ukradel zopet bankovec za 50 kron. Zdaj pa je bila vreča polna in ga je dohitela roka pravice. Witreich je sirota in ni imel pravzaprav nobene vzgoje.

d **Semič.** Na Svet večer je šel v Semič k polnočnici tudi Štefan Malenšek iz Malin. Še pred mašo je pil po gostilnah in se napil, da je bil zelo dobre volje. Od maše je šel skupaj z Jakobom Ivanetičem in nekim dekletom. Blizu Štrekljencev priteče za njim Anton Stariha z Osojnika, zagradi Ivanetiča in dekle, ju trči skupaj in vrže potem še Ivanetiča na tla ter zbeži, Ivanetič pa za njim. Ko ga dohiti, se sprimetata. Kmalu pa izpusti Stariha Iva-

netiča, zagradi Malenška, ga skloni in ga z odprtim nožem sune parkrat v hrbet in glavo. Tako so posvečevali sveto noč s krvjo. Bili so vsi precej dobre volje, miru na zemlji pa vendar ta večer niso bili deležni.

d **Rakitna.** Med zakonskima Leopoldom in Marijo Stanonik v Rakitni je prišlo v zadnjem času opetovano do prepira. Dne 16. decembra je prišel Stanonik domov. Bil je namreč več nego 24 ur od doma. Prijel je svojo ženo ter jo vlačil po sobi semintja ter pretepaval. Končno jo je vrgel iz hiše ter nameril revolver na njo. Streljal ni. Žena je pobegnila in se do danes še ni vrnila.

d **Metlika.** Dne 21. t. m. je šla Bežkova hčerka v vodnjak po vodo, kjer je videla plavati zavoj. Ker dekle ni videlo, kaj da je, je začelo na pomoč klicati. Slučajno je prišel mimo kmečki fant Jožef Zalkar, ki je potegnil oni zavoj iz vode. Bilo je dobro razvito truplo novorojenčka ženskega spola. Morilka je otroka z močno gumilastiko zadrgnila, razventega mu je pa vrat zavila še z močnim suknom. Kot morilko so spoznali za Ano Žugelj, doma iz Dobravice in uslužbeno v Metliki. Ana Žugelj je bila ena najvnetejših Marijinih devic. Iz tega slučaja je zopet razvidno, kako moralo goje po teh raznih klerikalnih mladinskih organizacijah.

d **Krška vas.** Znano je, da prihajajo razni tatovi na sejme in na Kranjsko sploh največ iz Zagreba, oziroma iz Hrvaške. Po izvršeni tatvini hito na Hrvaško ponajveč skozi Jesenice pri Vel. Dolini, oziroma pri Bregani. Velika, da, pretežna večina tatov gre pri Brežicah čez Savo in Krko na Čatež in od tu čez Jesenice na Hrvaško. Najvažnejši prehod je torej veliki železni most čez Savo in Krko pri Brežicah. Tu bi bilo treba takorekoč stalne straže. Najbližja orožniška postaja je v četrto ure oddaljeni Krški vasi. Toda okoliš krškovaških orožnikov ne sega do mosu. Važni prehod čez mos pripada orožniški posaji v Jesenicah, ki so od mostu oddaljene dobri dve uri. Sempatje, toda le redko, pride orožniška patrulja iz Jesenic do mostu. Zato pa zločinci nemoteno in brez strahu švigajo čez ta most in zato je zadnje čase toliko vlomov in tatvin na železnici od Brežic do Zidanega mosta, dalje na Krškem polju in na Spodnjem Štajerskem čez Sromlje pa gori do Sv. Petra pod Svetimi gorami. Nepogojno potrebno je, da se zgradi vojašnica za orožnike ravno nasproti mostu, ali pa vsaj prav blizu kranjskega konca mostu in da se nastani tam precej močna orožniška straža. Če pa že to ni mogoče, pa naj se priklopi ves teren doli do Čateža orožniški postaji v Krški vasi, ki se naj znatno pomnoži in odpošilja stalne patrulje do Čateža in nazaj. Zagrebška policija pa naj bi poslala slike znamenitih tatov vsem orožniškim postajam od Brežic do Zidanega mostu na kranjski in štajerski strani. Pri vseh vlakih bi naj bile osobito

ob semanjih dnevih orožniki, ki bi takoj opazili in spoznali (po sliki) sumljive elemente. Le na ta način bi se dalo nekoliko v okom priti večnim tatvinam.

d **Ribniške novice.** Popravek tiskovne pomote. V dopisu »Ribniške novice« št. 52 se je v predzadnjem stavku pomotoma tiskala beseda »neznosno« namesto »resno«, kar se s tem popravlja.

Gorenjski novičar.

g **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Šentviški novičar želi v prvi vrsti vsem naročnikom in bralcem ter prijateljem »Slovenskega Doma« prav veselo in srečno novo leto! Kaj ne, dragi moji, zopet se bo treba naročiti na »Slovenski Dom«. No, to bomo z veseljem storili, ker smo vsi prepričani, da nam je tega lista krvavo potreba. »Slovenski Dom« je naš kmečki list. Prinaša nam redno novice iz bližnjih in daljnih krajev, podučuje nas v gospodarstvu, in kar je zelo važnega pomena — brez strahu ožigosa črna dela naših črnih nasprotnikov. Razume se, da se ga zato silno boje. Zato neprestano rujejo proti njemu, bodisi na prižnici, v spovednici, v »Lažiljubu«, kar po hišah so začeli letati in kričati nad njim. Da, še celo naše žene so zvalili v Cebavov hlev in jim tam skušali dopovedati, da v oni hiši, v katero zahaja »Slovenski Dom«, ne bo božjega blagoslova, ne bo sreče. Ej gospoda črna, kaj ne, resnica v oči bode! Resnice, te hčerke božje, se pa neizmerno bojite. Toda vsa vaša nesmiselna protigagitacija vam bo bore malo pomagala. Tudi nam kmetom so se začele odpirati oči. Spoznali smo po mnogih bridkih izkušnjah, kakšni »osrečevalci« ste nam vi, zato zaničujemo vas in vaše lažljivo klerikalno časopisje. Saj še menda niste pozabili, kako sta oba »krščanska« lista, »Slovenec« in »Domoljub«, lagala, da je pribita resnica, da bo stala šola na Vovkovini. S to lažjo so nas hoteli preslepiti, da bi se jim mi popolnoma udali in mirno molčali. A »Slovenski Dom« nam je pa v vsaki številki temeljito dokazoval, da še ni vse izgubljeno, ter nam dajal pogum, da naj le brez strahu iščemo odpomoči pri merodajnih šolskih oblastih. Mi smo ga ubogali. O hvala »Slovenskemu Domu«! Danes stoji, kakor je stala Vovkovina, in se v svoji podrtiji reži Zabretu prav pod nos. A nova šola pa se že dviguje na Zormanovem travniku, ter priča mimoidočim ljudem, kako lažnjivi so klerikalci in njihovo časopisje. Torej, mili rojaki šentviški! Naročimo se vsi brez izjeme na »Slovenski Dom«! Komur je mar do lastne koristi, poduka in zabave, naj daruje bore tri krone, katere se mu bodo ob letu sto-krat izplačale!

g **Št. Vid nad Ljubljano.** Silvestrov večer priredi telovadno društvo »Sokol« v gostilniški dvorani g. Šušteršiča v Zupzah. Na sporedu zabave je komični prizor,

slovo staremu in pozdrav novemu letu, ter razna zabava. Začetek ob 8. zvečer. Ker se vsem prijateljem Sokolstva niso mogla dostaviti tozadevna vabila, vabi tem potom k mnogi udeležbi »Sokol«.

g **Št. Vid nad Ljubljano.** Stavba nove šole bode vsled razmerno tople jeseni vendar kmalu pod streho. Tekoči teden bode namreč s kritjem dokončano, ostalo delo ostane za prihodnje leto. Vprašanje je, kako bode stavba prezimila, ker je skoraj vsa opeka, torej zidovje, popolnoma od dežja prepojeno. Stavbišče šole, oziroma šolskega vrta, je tudi potrebno primerne regulacije, a kolikor se vidi, se o tem v našem občinskem odboru še ni ničesar ukrenilo. Občinski odbor naj pazi na to, da se da šolskemu vrtu primerna oblika, da se mejne ceste v toliko spremene, da bode nova šola stala v kvadratnem prostoru, ne pa med zaokroženimi stenami, ki se lahko odpravijo. Sicer je pa tudi ostala vas Šent Vid krvavo potrebna kakega regulacijskega črteža; čuje se večkrat, da se od županstva deluje na to, da bi naj vas Št. Vid postala trg, temu hoče pomagati naš bistrourni Klanfar s tem, da ima že vsaka šupa ali razpaden hlev hišno številko, a pozabilo se je na toli potrebne stavbne črte, ki bi naj preprečile zidanje novih hiš, ki se stavijo ob stezah in starih zvitih cestah, kakor se komu poljubi. Napravite tu red, gospod Belec, in izpeljite nove cestne črte, dokler je prostor in nove stavbe se bodo zidale v ponos Št. Vida.

g **Št. Vid nad Ljubljano.** Na Šmarni gori je te dni krava sunila 14letnega posestnikovega sina Franca Šetino v trebuh in ga težko poškodovala.

g **Št. Vid nad Ljubljano.** Varnostnim organom dobro znani France Gradolnik, 36 let star iz Horjula, je prišal iz Ljubljane v Št. Vid dva konja. Ustavil se je v Dolenčevi hiši, se izdal za lastnika konj, katere je spravil v hlev, češ, da bo tu prenočil. Živino je dobro nakrmil, pri vsem tem pa tudi na sebe ni pozabil, kajti njegov račun ni znašal nič manj nego 24 kron. Izdal se je za posestnika z Dolenjskega. Drugi dan jo je hotel s konji odkuriti, a ni šlo. Končno si je izmislil, naj mu gostilničarka napiše list z njegovim računom, katerega bo oddal lastniku konj, ki biva v Železnikih. Gostilničarka se pa ni usedla na to limanico, marveč naznanila zadevo orožništvu, ki so pretkanega sleparja aretirali, konje pa izročili občinskemu uradu v Št. Vidu.

g **Iz Sore.** Duhovnik Braje ima, kakor vidimo, posebno korajžo na organiste. Tratarji se pritužujejo v »Slov. Domu«, da je župnik Braje odpovedal organistu, ki ima 6 otrok, sedaj v najhujši zimi že itak slabo službo, zmenil pa se ni, kje naj si dobi ta številna družina streho, kje naj-potrebnejšo hrano. Tako je delal isti Braje, ko je bil pri nas za upravitelja. Imeli smo prav dobrega organista, duhovnik Braje je zahteval od njega, naj ne občuje s Star-

manovimi, iz katere hiše je imel pevski zbor tri vrle pevske moči. Ker je ta ukaz podprl Braje z žuganjem, da v nasprotnem slučaju izgubi organist službo in se ga bo tako priporočilo, da ne dobi nobene — zapustil je značajni organist Soro in nam Soranom je bilo po njem zelo žal. Prišel pa je drug organist in od daleč, veliko ga je stala selitev. Braje je napravil z njim kratko pravdo: odslovil ga je in ni vprašal, kako bode živel on in družina. Braje je veren pristaš »Slovenske Ljudske Stranke«, iz njegovega postopanja moremo sklepati, česa se je nadejati tem, ki iščejo svojega zavetja pri teh bahavih in kričavih ljudskih osrečevalcih. Nam Soranom so se v zadnjih letih odprle oči in spoznavamo hudobije zavrženih klerikalcev. Tega želimo tudi cenjenim Tratarjem in vsem kmetom-tovarišem širom naše lepe Kranjske dežele. — **S klerikalci proč!**

g **Iz loške okolice.** Malokdaj pride kaj od nas v priljubljeni »Slovenski Dom«. Zato smo se namenili, da bomo po novem letu večkrat kaj poročali iz našega kraja, da bodo naši cenjeni čitatelji in naročniki tudi od tukaj kaj brali. Zato tudi apeliramo na naše napredno misleče ljudstvo, posebno kmete, da se v kar mogoče obilnem številu naroče na »Slovenski Dom«, ker le na ta način, ako se bo ta list zelo razširil med ljudstvom, bo ono ostalo zvesto naprednim idejam. Somišljeniki, agitirajte od hiše do hiše za »Slovenski Dom«. Naj ne bo nobene kmečke hiše brez njega. Oni pa, kateri imate naročenega, ga dajte, ko ste ga enkrat prebrali, tudi drugim, da bodo tudi taki, ki ga ne morejo naročiti, kaj izvedeli iz njega, ker le na ta način se bo širila napredna misel. Torej vsi na delo za »Slovenski Dom«. — Kaj pa dela naša, lansko leto ustanovljeno napredno-politično in gospodarsko društvo, katerega namen je, da deluje za pospeševanje napredne misli v našem okraju? Dolžnost tega društva bi bila, da deluje na to, da ima vsak naprednjak vsaj en napreden list in da skrbi za razširjavo vseh naprednih listov. Še je čas, da se zgane, ako noče, da nam klerikalci poberejo vse ljudi na svojo stran. Zato na delo! — Lansko leto so se vršila pozimi v prostorih loške narodne čitalnice redna tedenska poučna predavanja. Kaj pa je letos z njimi? Upamo, da bo v tem oziru kaj poskrbelo zgoraj imenovano društvo. — Pred kratkim smo izvedeli, da je bil izvoljen za načelnika telovadnega odseka v Preski nek čuk, katerega so že loški bratec vrgli iz svoje srede in sicer iz vzroka, ki je po vsem okraju dobro znan. No, mi jih prav iz srca pomilujemo radi revščine, katera vlada v teh telovadnih odsekih, obenem pa moramo čestitati preškemu odseku na taki pridobitvi. Se pač vidi, da je klerikalcem vsakdo dober, samo da je njihov. Vsem cenjenim bralcem in naročnikom želi dopisnik: srečno in veselo novo leto!

g Iz fare Sv. Lenarta nad Selci. Le malo kdaj se sliši kaj iz naše fare, toda kakor imajo sedaj že skoro povsod, tako imamo tudi pri nas zelo muhastega župnika. Naše žene pa tudi niso iz zadnje moke in zato so nastopile proti mlademu župniku tako resno, da mu je korajža ušla, ter se je skrtil kakor krt v krtinjo. Žene so mu pa med veselim smehom topčale, ko je bežal. Na dan sv. Lucije so imele žene izpraševanje, katerega so se tudi zelo polnoštevilno udeležile. Veliko jih je bilo od daleč, nekaj od blizu, toda ker so žene opazile, da ni učiteljeve žene navzoče, katera se drugače kaj rada suče po župnišču, so protestirale, češ, zakaj pa učiteljeva gospa ni prišla. Ali moramo me same polistke priti. Popolnoma prav, ali naj bodo sedaj verske dolžnosti samo za ljudi nižjega stanu, tistim klerikalcem pa, ki mislijo, da so malo več, pa menda že v cerkev kmalu ne bode treba več hoditi. Posebno odločno je nastopila »Grogova« ter v obraz povedala župniku tako pravične, da je zbežal v župnišče in se zaklenil. No, lep krščanski junak je ta župnik, ker se že žensk tako boji. S tem se je pokazalo v našem kraju, da bodo morale odločne nehinavske žene nastopiti proti črnim suknjam, ker pred temi imajo gospodje po lepih farovžih največji strah. Le tako naprej, vrle žene, držite se svojih starih pravic in nikar se ne pustite zasramovati od ljudi, ki po farovžih za vaše žulje dobro jedo in pijejo, ne delajo pa niti en teden toliko, kakor vi en dan, posebno še, kadar ste na mrazu in dežju. — Tudi fantov se je podstopil župnik ter jih hoče oropati starih pravic, da bi med mašo ne smeli več na kor hoditi, ko jim prej tega še nobeden drugi duhovnik ni prepovedal. Kar po imenih jih je začel praviti raz leco in ravno Debelobrdarjevega je vzel najbolj na piko. Kaj pa mu hoče, ko je fant že prej hodil na kor, nego je sedanji župnik vedel, kje je Sv. Lenart, in bode še hodil, ako bo živel, ko župnika več ne bo. Cerkev smo farani napravili, oziroma naši predniki, in mi smo njih potomci, ter imamo več pravic do cerkve, kakor pa kak cerkveni uslužbenec, ki od nas in naših žuljev živi. — Strahu pred enim fajmoštrom pa mi farani še nimamo in če mu potem še deset podrepih učiteljev pomaga kunštvovati. Namesto da se zabavate z različnimi igrami, spolnujte rajše svoje dolžnosti bolj natančno. In namesto tombole, vzemite zvečer rožni venec v roke ter molite, ako ste res Kristusov namestnik. Če pa še ne bode miru, se bomo pa še kaj več pomenili.

g Iz Dolskega. Nič hudega, gospod urednik, ne boste izvedeli. Samo, da bodo ljudje izvedeli, da se tudi pri nas probujamo, se oglasimo. Občinske volitve so bile že pred durmi. Volilni imenik je že napravil 70 kron stroškov. Toda glavarstvo je volitve ustavilo ter nam s tem povzročilo 70 kron občinskih stroškov. To pa zato, ker naši poslanci, dr. Šusteršič, dr. Lampe

in tudi naš poslanec dr. Krek, tako volilne rede kujejo, da bo menda še celo »Finkov malen« imel eno največjih besed. Naši zastopniki v deželni zboru pač dobro vedo, da gospodarijo z našim in ne s svojim žepom. — Tudi so se v naši fari naselile prav čudne prikazni. Ljudstvo jih imenuje čuke. Sami tudi temu izrazu ne oporekajo; potem so že menda res. Samo zima je prišla in zebe jih. Stanovanja pa nimajo, ker tisti, ki jih je najbolj vabil v naš kraj in tudi privabil, ta jim je zdaj vrata zaprl. Zato jim ne bo zdaj nič drugega preostalo, kot iti v hlev svojega načelnika, pozneje pa jim bodo že gospod dali stanovanje v svinjskem hlevu, ker zdaj, ko ravno prešiče redijo, tega pri najboljši volji storiti ne morejo. Mislimo, da so Čuki za letošnjo zimo potolaženi, toda če bodo še potem nadalje, bomo videli. Za danes torej gospod urednik samo toliko. Po novem letu pa se bomo večkrat oglasili.

g Vače pri Medvodah. Dne 26. decembra sta popivala ponoči tovarniški delavec Josip Kopač in posestnikov sin Anton Čarman iz Žlebov v gostilni Andreja Žerovnika v Vačah pri Medvodah. Po kratkem prepiru je odšel Čarman iz gostilne. Kopač pa za njim in ga je petkrat usekal in urezal z nožem. Težko ranjenega so prepeljali v deželno bolnico.

g Stražišče pri Kranju. Dne 1. januarja 1911 se otvori pri nas nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter zaeno služboval kot nabiralnica poštnohranilničnega urada. S poštnim omrežjem bo imel zvezo po dnevno štirikrat enovprežni poštni vožnji do kolodvora v Kranju. Istočasno se opusti drugi dostavljalni okraj selskega pismonoše (občini Stražišče in Mavčiče) na poštnem uradu v Kranju in se upelje na poštnem uradu v Stražišču tudi služba selskega prismonoše.

g Begunje. Vodovodni delavec Anton Kuk iz Tolmina je bil pred kratkim v Begunjah v gostilni Franice de Toni. Že pozno v noč je hotel izzvati med gosti prepir, pa so ga domači postavili pod kap. Jezen zaradi tega, je pograbil četrtilogram težak kamen ter ga vrgel skozi steklena vrata v vežo. Kamen je priletel tik mimo glave gostilničarke, ki je stala ravno v veži.

g Ljubno na Gorenjskem. Posestnikov sin Franc Pavlin je hotel pred kratkim prodati svoj revolver nekemu tujemu delavcu. Ta je pregledoval revolver in je pred hišo za poskušnjo enkrat ustrelil. V tem trenutku je prišel 11letni Janez Protnik iz hiše, katerega je strel zadel v vrat. Poškodba je težka.

g Zgornje Gorje. Pred par dnevi so neznan zlikovec ukradli tukajšnjemu trgovcu Martinu Žveglju iz njegove prodajalne 14 metrov blaga za ženske.

g Podkoren. Dne 22. decembra so našli 59 let staro zasebnico Terezijo Šefmarnovo v njenem stanovanju mrtvo. Kot vzrok smrti so konstatirali kap.

Notranjski novičar.

n Postojna. Umrl je nenadoma v Postojni Anton Rebec, zidarski mojster in posestnik, v starosti 39 let. Ker je bil član društvene godbe v Postojni, udeležilo se je sprevoda korporativno godbeno društvo z godbo na čelu in odbor. Interesantno je pri umrlem, da ni bil previden s tolažili svete vere, ker ni bilo nobenega gospoda doma. No, gospod dekan je bil v Ljubljani, a gospod kaplan bi bil lahko doma, a ga ni bilo nikjer najti, ker ima vedno veliko poslov s snovanjem nepotrebnih društev, kakor: »Čuka«, »Abstinenta« itd. Pa kaj njega briga izveličanje njegovih ovčič, jim bode že ljubi bog milostljiv. Cerkev mu je deveta briga, le hujskati ljudstvo znajo ti mladi petelinčki.

n Ilirska Bistrica. Na Silvestrov večer priredi Ciril-Metodova podružnica veselico v hotelu »Ilirija« z zanimivim sporedom. Igrala se bo igra: »Mutasti muzikant« in mešani zbor bo zapel več pesmi. pridite vsi, da pokažemo, kako znamo ceniti našo šolsko družbo. Sedaj je je ustanovil »Sokol« dramatični odsek, kateri nas bode večkrat razveselil s svojimi prireditvami. Dne 22. januarja 1911 se bodo igrali »Trije tički«, za katere je veliko zanimanje. — Tamburaško pevsko društvo se ustanovi v »Sokolu«. Ta pametna misel se že dolgo časa goji, samo učitelja nam je manjkalo, sedaj pa tega imamo. Namerava se tudi napraviti ljudska knjižnica iz »Čitalnice«, kar je tudi v resnici potrebno, ker ta ne odgovarja sedanjim razmeram v Bistrici. V knjižnico bode imel vstop vsakdo prost. Tudi v tem oziru se je treba približati ljudstvu ter delovati z njem roko v roki. — Žena moža pobila je pri »Kovaču« v Bistrici. Ko jo je hotel mož tepsti, se mu je izvila iz rok, pograbila poleno ter ga nabila po glavi, da je reveža precej minilo veselje, jo še dalje tepsti. — Veselo novo leto želi podpisani dopisnik vsem bralcem in naročnikom »Slovenskega Doma«. Priporoča tudi, naj vsakdo obnovi naročnino za prihodnje leto in pridobi še vsaj enega novega naročnika. Prihodnje leto bo začel »Slovenski Dom« prinašati redne novice iz cele bistriško-trnovske okolice. V ta namen je zbral dopisnik neko »kompanijo« iz cele doline, s katero bode vedno v zvezi, tako da bode lahko vse natančno proročal in pa tudi resnično.

Kajpak.

n Iz Trnovega. Ljubezem, ta nesrečna stvar. Kaj čudno se glasi ta beseda pri nekaterih, a pri vseh vendar ne. Posebno pa prija ta beseda in še bolj dejanska ljubezem oberčku v Trnovem, ki zvesto izpolnjuje zapoved: »Ljubi svojega bližnjega« in hodi z neko Marijino hčerko po pokopališču mrtve dramit. Čudno, kaj si vse upajo nekateri klerikalei delati na blagoslovljenih tleh. Ako bi šel kdo drugi na pokopališče se ljubiti, ga gotovo nazna-

nijo radi motenja vere in bil bi kaznovan. Pri tem pa ne vidijo in ne slišijo pritožbe. Seveda tema dvema ljubečima je dal gospod kaplan svoj blagoslov. — V gospodarskem društvu vlada čuden red, odkar gospodarita tkalec Janežkov Franc in Frjan iz Topola. Posebno poslednjemu bi bilo svetovati, naj raje doma bolje gospodari. Tu se vidi, kam vodi naše revno ljudstvo ta blaženi klerikalizem. Toda ljudje izpregledujejo.

n Postojna. Za »Sokolski dom« v Postojni so darovali: nabiralniki: hotel »Krona« K 432, hotel »Ribnik« K 1038, gostilna »Mislej« K 225, gostilna Arko K 108, restavracija Zakotnik K 565, restavracija »Zlata Praga« K 917, mestno oskrbnništvo za prostor od menežarije K 5, br. Jos. Kraigher, tarok-partija pri »Kroni«, K 150. Vsem srčna hvala! Na zdar! — Odbor »Narodne čitalnice« in »Ljudske knjižnice« izreka tem potom slavnemu dramatičnemu in tamburaškemu društvu v Postojni najsrčnejšo zahvalo za izročeni čisti donesek veselice, prirejene za ljudsko knjižnico, v znesku K 3912. Živeli sodelovalci!

n Postojna. Pri zadnji predstavi v izobraževalnem društvu se je dogodil mali polom s krasnim intermezom, ki ga je izvajal neki T. Vsled nastalega smeha je bilo baje več devic in devičarjev izključenih. Prihodnja predstava se vrši pod imenom: »Dostojnost in olik«.

n Bloke. Bloški občinski očka s svojimi čuki se zelo jezi, ker smo v zadnjem »Slovenskem Domu« razkrinkali njihovo vzorno gospodarstvo. Trdi, da je primanjkljaj v znesku 500 kron podedoval po prejšnjih županih in gospodarjih. V svoji zadnji številki »Lažiljuba« se pere pred ljudstvom. Ne pove pa, da so v občinskem odboru taki gospodarji, da razsipljejo občinski denar v strankarske klerikalne namene. Pri zadnji občinski seji je predlagal odbornik Cvirn, naj se da »Slovenski Straži« vsako leto 10 kron, kar naj se potem za vsako leto vknjiži. Na to so mu pa napredni odborniki predlog odbili. Nadalje piše, da ni občinske tehcnice, občinske hiše in gasilnega doma, in da naj se to napravi. Kar se tiče tehcnice, vam povemo, da tehcnice ni treba napravljati, vsaj za Bloke zadoštuje ena tehcnica. Kar se pa tiče »Gasilnega doma«, mi nismo proti temu. Radi prispevamo vsak po svoji moči. Kar se pa tiče občinske hiše, je to vaša reč, vsaj ste vi gospodarji. Torej kar pričnite z delom, vsaj bodo kmalu razpisane občinske volitve. Potem boste lažje ljudi farbali. Kar blebete »Lažiljub« zaradi šole, je laž. Mi nismo proti šolstvu, kakor ste vi. Mi smo za to, da se ljudstvo izobrazi in spametuje. Vi ste pa za to, da ostane ljudstvo zabito, ker dobro veste, da, kadar se ljudstvo izobrazi, si tudi klerikaleci ne bodo več polnili žepov s kmečkimi žulji. Odkrito vam povemo: ko bi se vi toliko brigali za občinsko hišo in »Gasilni dom«, kakor se za

čuke, bi bila ta dva doma že zdavno zgrajena. Delate pa samo na to, da zvišate naklade čez 100%, čeprav že sedaj plačujemo 100% naklade. Svetujemo vam tudi, da pustite nedolžne ljudi, kakor sta Karel in Žan v miru, ker ta dva nista v nikaki zvezi z dopisi.

n Iz Cola pri Vipavi. Tudi pri nas smo ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda. Dasi prepotrebna, je nekaterim trn v peti. Zlasti orli se trudijo na vse načine, da bi jo uničili, toda bodi jim na tem mestu povedano, da se ta njihova pobožna želja ne bode nikdar uresničila. Posebno se odlikuje med temi takozvani »večni ženini«, kateri celo nekatera dekleta, ki so udje podružnice, obrekuje. To pa radi tega, ker mu je pri eni izmed sedanjih »Cirilmetodarič« izpodletelo, za kar je pretakal krokodilove solze. Svetovale bi mu, naj nas pusti v miru, sicer zna imeti to zanj slabe posledice. Tudi bi bilo bolje, da bi raje to pozornost obrnil na svoje orle in orličke, da se mu ne bodo vsi pobili, drugače bode moral napraviti »špital« pri društvu. Kadar bode pa svoje vojake naučil toliko »manire«, da nas bodo pustili na cesti pri miru, vam bodemo, gospod urednik, takoj poročale.

Cirilmetodariče.

n Vrhnika. Dne 22. decembra ob 6. zvečer se je peljal mesarski pomočnik Mirko Korenčan s praznim vozom iz Vrhnike domov. Spotoma je zadaj na voz sedel nepovabljen človek, ki ga je hotel pregnati Korenčan z bičem. Ta pa se mu je postavil po robu in začela sta se metati. Končno se je posrečilo Korenčanu obvladati tujca in ga je vrgel z voza na cesto, sam pa zapodil konje tako, da je spotoma izgubil celo svojo pelerino, katero so pozneje našli.

n Vrhnika. V noči od 27. do 27. t. m. se je izvršila na Vrhniki velika tatvina. Vrhniko je namreč posetil predrzen in izkušen vlomilec in tat, ki bi gotovo spravil še mnogo drugih družin v nesrečo, ko bi ne bil ravno pri tatvini zasačen. Nekako ob pol ene ponoči se splazi na tihem pred hišo posestnika in gostilničarja g. Tischlerja na Vrhniki. Imel je najbrže s seboj ponarejene ključke ali pa »vetrih« in ž njim previdno in popolnoma na tihem odprl hišna vrata. Mislil je, da je neopazovan ter odide v sobo in prižge svetilko, katero je pa prav na lahko privil. V trenutku se spravi na delo in prebrska vse omare in predale. Tu se nepričakovano vrne domov domači sin g. Tischlerja. Ko zapazi v sobi brleti svetilko, obstane osupljen pred vratmi. Bil si je takoj v svesti, da se nahaja v očetovi hiši tat. Previdno pogleda skozi okno in v resnici zapazi tatu. Ni dolgo premišljal, ampak se je hitro vrnil po cesti, odkoder je prišel, in poklical sosede na pomoč. Ko so sosede prišli pred hišo, je predrzni tat med tem že odnesel pete. Hitro pokličejo g. Tischlerja, ki je na svojo veliko žalost takoj konstatiral, da mu je ukradeno —

3000 kron. Mahoma se je raznesla po vsem trgu novica, da se je pri gostilničarju gospodu Tischlerju izvršil predrzen vlom. V trenutku so bili vsi rožniki pokoncu. Orožniki so se z veliko vnemo lotili zasledovanja tatu. Pri delu so jim šli na roko tudi domači tržani. K sreči je zapadel ponoči sneg tako, da so se natanko razločile stopinje begunca. Kljub temu pa niso mogli orožniki tako hitro naprej, kakor bi radi. Na eni strani so morali natančno opazovati po snegu sled stopinj, na drugi strani pa jih je ovirala temna noč. Sled je peljal v Logatec. Ker se je najbrže tat po poti nekoliko zamudil, so ga orožniki dohiteli v Logatecu. Okrog 5. zjutraj se je posrečilo vrhniškemu stražmojstru dobiti ga v roke in aretirati. Ko ga je hotel ukleniti, ga tat z vso močjo sune od sebe, se mu iztrga in zopet pobegne. Drzni tat je skočil čez tri metre visok plot na vrt g. poštarja Mulleja. Krenil je nazaj proti Vrhniki, a orožnik mu ni mogel hitro slediti. Vrhniškim orožnikom so priskočili še logaški na pomoč. Tat je spoznal, da mu kljub njegovi prebrisanosti ne bo mogoče ubežati. Da bi hitreje bežal, je vrgel na križpotu železnice in ceste svojo suknjo na tla in pustil orožnikom v tolažilo v njej še 400 kron denarja. Vlomilec se je končno skril v gozdu in tako hotel ubežati orožnikom. Orožniki, 11 po številu, so naredili pravcati lov za njim. Gozd, ki se nahaja v bližini vasi Raskovec, je bil popolnoma obkrožen. Ker je prebrisan tat spoznal, da mu nikakor ne bo mogoče uiti, je poskusil še zadnjo srečo. Nameraval je prodreti orožniški kordon. Neki orožnik je takoj spoznal njegovo nakano in ga z nabito puško ustavil. Vlomilec so aretirali, uklenili in odpeljali v zapor v Logatec, od kjer ga v kratkem oddajo ljubljanskemu sodišču.

Zahtevajte po vseh gostilnah in kavarnah „Slovenski Dom“.

Gospodarstvo.

gd Slovenci, kupujte v narodno-ogroženih krajih! Na prodaj so sledeča posestva: A. Koroško: 1. Lepo veleposestvo v blizu Beljaka z gostilno, trafiko i. t. d. K posestvu spadate dve enonadstropni hiši, ki imate skupno 20 sob, dve kuhinji, pet kleti. Nadalje so: ledenica, kegljišče, kovačnica s stanovanjem, dve gospodarski poslopji, most čez Dravo s hišico za mitničarja, park, vrtni salon i. t. d. Svetaja je 121 oralov, vse tik železnice in postaje. Cena 136.000 K, takoj plačati le kakih 40.000 K. Kupec mora biti zaveden Slovenec, ki bi se tam naselil. — 2. Gostilna s trgovino v blizu Celovea

tik sloveče romarske cerkve. Hiša ima 11 sob, ki se poleti prav lahko oddajajo letoviščarjem. Lepo gospodarsko poslopje, ledenica, kegljišče, sadni in zelenjadni vrt, nekaj njive, travnika in gozda. Cena 34.000 K, takoj plačati kakih 24.000 K. — Hotel v najlepši dolini slov. Koroške ob železniški postaji. Gospodarska poslopja, precej sveta. Vse moderno urejeno z acetilensko razsvetljavo. Cena z vso opravo 32.000 K. — 4. Za vinsko trgovino pripravna hiša v Celovcu, v onem okraju brez konkurence. Enonadstropna hiša z vsemi pritliklinami in lepo stavbišče. Cena 23.000 K. — 5. Veliko gostilniško podjetje s kmetijo v nekem trgu Spod. Koroške. Posebno pripravno za lesnega trgovca. Cena z vso opravo 36.000 K, takoj plačati le 16.000 K. — B. Štajersko: 1. Velika gostilna tik Celja s 3 novimi vilami itd. Cena 200.000 K, takoj plačati le 20.000 K. — 2. Stara gostilna v Gabrju 10 minut iz Celja ob državni cesti. Velika enonadstropna hiša, veliki sadni in zelenjadni vrt. V hiši stanuje sedem strank. Cena 40.000 K, takoj plačati le 14.000 K. — 3. Gostilna $\frac{1}{4}$ ure iz Celja. Velika hiša, obokoni hlev itd. Cena 14.000 K. — 4. Za trgovino urejena velika, skoraj nova enonadstropna hiša sredi treh tovarov tik Celja. Hiša donša brez trgovine nad 2000 K na leto. Cena za Slovana 32.000 K, takoj plačati le 10.000 K. — 5. Dve vili pri Celju z rodovitnim svetom, lepimi nasadi in gospodarskimi poslopi. Cene 26.000 in 22.000 K. — 6. Veliko gostilniško podjetje s kmetijo v večjem kraju blizu Maribora. Dve lepi enonadstropni hiši. Velika, nova gospodarska poslopja, ameriška ledenica, kegljišče, ribnik, pošta v hiši. Za prevažanje pošte dobi na leto 1400 K. Rodovitnega sveta ob državni cesti je 15 orolov. Kmalu se vpelje med to hišo in Mariborom avtomobil-omnibus. Cena 49.000 K, plačati je le polovico. Pripravno za vsako večjo trgovino, posebno s poljskimi pridelki, s senom itd. — 7. Dve veleposestvi pri Mariboru. Vsako posestvo obsega več kompletnih kmetij, dve gostilni, gradč, žago, mlin, velike vinograde, do 200 orolov starih smrekovih gozdov itd. Cena z vsem inventarjem 340.000 K. — 8. Tri lepe vile v Rogaški Slatini. Obrestujejo se samo v poletnih mesecih po 6%. Cene 21.000, 23.000 in 24.000 K z vso opravo. — C. Kranjsko: Dvorec z gostilno in lepo kmetijo v močno pomembenem trgu. Velika, napol dvonadstropna hiša. Poleti so vse sobe oddane letoviščarjem. Lepa gospodarska poslopja. Krasna lega blizu cerkve in šole. Pripravna za vsako trgovino. Sveta 23 ha. Cena z vso opravo 50.000 K, plačati le polovico. — Č. Goriško: Lepo posestvo blizu Gorice. Hiša ima 5 sob, 2 kuhinji, 3 kleti. Lepo posestvo, vrtovi, njive, vinograd.

Dobro bi uspevala gostilna. Cena 24.000 kron, takoj plačati le 8000 K. — D. Istra: Dve hiši s koncesijo za trgovino in gostilno v večjem slovenskem kraju, ki je središče celega okraja z vsakovrstnimi uradi. Cena obeh hiš 20.000 K. Plačilni ogoji zelo ugodni. Samo ena hiša donša na leto brez gostilne in trgovine 1340 K. — Vsa odrobna opjasi daja društvo »Branibor« v Ljubljani (Uredništvo »Slovenskega Naroda« od 4. do 6. zvečer), še raje pa pismeno. Za odgovor je priložiti znamko.

LISTEK.

Zakopani zaklad.

Arminger Barclay.

(Konec.)

Sam je bil na vrtu ter rezal zelje in ohrovt. Gredice, polne krompirja in fižola, posutega s stroki, so jih hudo bodle v oči.

»O!« vzklikne Sam, ko pridejo k njemu. »Kaj pa danes tako zgodaj?«

»Prišli smo si reči eno ali dve,« se odreže Viljem na kratko.

»Le naprej!« reče Sam, metaje v velik koš zelenjavo. »Ohrovt je po pet, četrtinka krompirja pa po trideset. Zelenjad je sedaj dražja.«

»Ni smo prišli po zelenjavo,« zagodrnja Viljem ter se namrdne.

»Gre se za nekaj resnejšega — prišli smo po pojasnilo.«

»Potem pa le hitro — se mi mudi,« reče Sam.

»Kaj pa tisti tvoj časopis?«

»Izide šele v nedeljo. Morete si ga prebrati — ampak šele koncem tedna — pred ga ne morem dati.«

»Še nekaj — zaklad!« je nadaljeval Viljem ostro.

»A zaklad!« odgovori Sam. »Na to sem pa že pozabil. Kaj je imel kdo srečo?«

»Ne!« vzklikne Walter. »In hočemo vedeti, zakaj da ne!«

»Mogoče niste kopali dosti globoko,« reče Sam. »Slišal sem, da so zakladi vedno globoko v zemlji.«

»Dosti globoko!« ponovi Jure. »Kaj meniš, da bi bili morali iti še bolj globoko? Bil sem dvajset čevljev globoko!«

»Potem pa še niste naleteli na pravo mesto,« reče Sam zamišljeno.

»Vidiš, tega kopanja imamo že dosti. To vse zaradi tebe, Sam Hutchins, in radi tistega tvojega časopisa, ki ga je našel Jože Plummer. Radi bi torej vedeli, zakaj si nam to naredil?«

Sam pogleda presenečeno.

»Moj časopis?« vpraša. »Kaj pa mislite s tem?«

»Tole!« reče Viljem in ga potegne iz žepa. »Tale tvoj časopis je bil nesreča za marsikateri vrt. Tvoj časopis in tvoja

pisava! No, pa vsaj boš videl, ko bo to naznanjeno policiji.«

Mahal je s papirjem in čakal. Sam se ni ganil ter ga samo srepol gledal.

»Dobro, je moj,« reče nazadnje. »Je to tista številka, katero sem izgubil in ki mi je v zadnjem zvežnju manjkala do polne teže, ko sem prodajal zadnjič papir v Velikem Borehamu.« Pogleda jih zelo strogo. »Kateri tat ga mi je vzel? To bi rad vedel!«

»Našel se je pri Jožetu Plummerju,« odgovori Viljem, čakavši nekaj časa zastoj, da bi bil odgovoril kdo drugi.

»Kaj me briga, kje se je nišel,« odvrne Sam. »Če ga je Jože imel, ga sedaj nima, in privoščim si tistega, ki je časopis pridržal.«

Ker jih je imelo vseh pet v tem prste, je Samova grožnja vse zmedla. Trajalo je nekaj časa, predno so spregovorili.

»Saj smo ravno zaradi tega prišli,« reče Vilko nazadnje mehko in nežno. »Vedeli smo, da je tvoj, Sam, in ti ga vračamo. Toda ne jezi se na Jožeta — jaz bi tega ne delal, če bi bil na tvojem mestu.«

»No, torej pustim to reč,« je godrnjal Sam ter vzel časnik, katerega mu je molil Viljem. »Ampak je to resna stvar; prišel bi bil lahko ob zaklad.«

»Kako to?« vzklikne Viljem, in ostali se začudijo.

»Vidite, če bi bil ta zaklad dosedaj v zemlji ter čakal na lastnika, a ta časopis nov, recimo od zadnjega tedna! Kako bi me bili oškodovali, mene, lastnika tega časopisa, če bi mi ga bili zadržali ter me pripravili s tem ob poskus, najti ta denar? Vidite,« reče Sam.

Viljemu se pobesi nos.

»Torej, kar stoji v tem časopisu, ni res?« vpraša z zamolklim glasom.

»O, je,« reče Sam, »samo da je ta časopis že — dve leti star, kar bi bili lahko videli, če bi bili pogledali na datum. A tisti zaklad — našel ga je v Elshamu nek fant Lunnou...«

Nihče ga ni več poslušal, vsi so se nagnili nad časopis, pogledali na datum, ter se — nemo spogledali.

»Izmed vseh reči so časopisi najgorši!« zamodruje Viljem, obrnivši se k vratom.

Ostali že niso nič več zanimali. Molče, počasi so šli vsi zamišljeni za Viljemom. Toda ko so prišli Samu izpred oči, je gotovo Mali Boreham slišal najhujše besede, kot so se sploh v njem dotlej izrekle. In od onega dne so pustili pri miru vsak kos časopisa, če je kje ležal. Niti vrag bi jih ne bil prisilil, pogledati vanj.

Slabo zvončkanje se oglasi pri teh besedah iz signalne lope na koncu perona.

Sluga vstane.

»Vlak je že tu, gospod,« reče. »Časopise dobite na prihodnji postaji.«

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Vrtnarskega Vajenca

sprejme **Ivan Bizovičar**, vrtnar,
Kolezijska ulica št. 16, v Ljubljani.

Edina slovenska kislava voda

Tolstovrška slatina

je po **zdravniških strokovnjakih** priznana med najboljšim planinskimi kislimi vodami, in je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna, temveč je tudi osvežujoča 94 8-9

namizna kislava voda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine**, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo vodo.

Pozor!

Slavnemu občinstvu in ljubiteljem dobrega piva tudi v zimski seziji se najljubše naznanja, da se od nedelje dalje, t. j. 25. t. m. toči vsak dan v restavraciji

„GARZAROLLI“ v Postojni

sveže pivo iz **sodčka** od prve češke akcijske družbe v Budjevicah, katero edino se prodaja v korist prepo-
trebni C. M. družbi. Mrzla in gorka jedila so cenj. gostom vedno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

Emil pl. Garzarolli.

Loterijske številke.
Dvignjene v soboto, dne 24. decembra 1910.
Dunaj: 6, 18, 90, 61, 70.
Gradec: 14, 44, 37, 22, 82.
Dvignjene v sredo, dne 28. decembra 1910.
Brno: 34, 9, 75, 90, 79.

Opozorjamo

na novo vrsto valjanih „Pekatel“
enako doma delanim za juho in prikuho. Dobivajo se le v rumenih ovijih po $\frac{1}{2}$ kg v najfinjših kakovostih z napisom in sliko:

„Štirji rumenjaki“

„Osem rumenjakov“.

18 43 10 44

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v
Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoje velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotovža.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno **črno dalmatinsko vino**

najboljše sredstvo. 47 32 31

4 steklenice (5 kg) franko **K 4.—**.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Oselnike (vodirje) in držaje za srpe
dobavlja po brezkonkurenčnih cenah
Kajetan Krainer, strugar,
Eggersdorf, Štajersko.

Zrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	48	1	68
1 „ „ „ II. „ . . .	1	20	1	48
1 „ „ „ III. „ . . .	1	00	1	38
1 „ telečjega mesa . . .	1	60	1	96
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	00
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	00
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	20	1	28
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	0	00	0	00
1 kg masla . . .	2	67	2	80
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	10	2	16
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	82	1	92
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	00
1 „ sala . . .	1	92	1	95
1 „ surov. margarinskega masla . . .	2	—	2	—
1 „ kuhan. margarinskega masla . . .	2	10	2	10
1 jajce . . .	—	10	—	12
1 l mleka . . .	—	20	—	22
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 „ čajnega surovega masla . . .	2	87	3	10
1 piščanec . . .	1	50	1	60
1 golob . . .	—	44	—	48
1 raca . . .	2	20	2	40
1 gos . . .	5	—	6	50
1 kapun . . .	3	—	3	50
1 puran . . .	5	—	6	50
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	38	—	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	37	20	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	35	40	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	34	40	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	29	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	26	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koružne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	38	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	35	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	28	—	—	—
1 l fižola . . .	22	—	32	—
1 „ graha . . .	40	—	42	—
1 „ leče . . .	32	—	40	—
1 „ kaše . . .	20	—	22	—
1 „ ričeta . . .	18	—	20	—
100 kg pšenice . . .	23	00	—	—
100 „ rži . . .	17	40	—	—
100 „ ječmena . . .	17	00	—	—
100 „ ovsa . . .	19	00	19	—
100 „ ajde . . .	17	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	17	50	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	13	60	—	—
100 „ krompirja . . .	8	00	9	—
Lesni trg				
Cena trdemu lesu 11:20 do 12 K				
Cena mehkeemu lesu 8 do 8:50 K.				
Trg za seno slamo, in stello.				
Na trgu je bilo				
voz sena . . .	4	0	5	50
„ slame . . .	3	20	3	60
„ stelje . . .	2	4	2	60

Posojilnica za ilir. bistriški kraj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Trnovem

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 4. ure popoldne,

jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega konec leta h kapitalu.
Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da ga bi zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči 627 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem in rezervni zaklad z 49.971 K 81 h.

Posojila daje posojilnica po $5\frac{1}{2}\%$ na osebni kredit in proti vknjižbi. 7 13-14

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 5,000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2. (Lustna
hiša.)

Rezervni fond K 450.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Podružnica v Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na
tekoči račun ter jih obrestuje od
dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in
vrednostne papirje vseh vrst po
dnevem kurzu.

74 20-21

Prvi notranjski pogrebni zavod v Postojni

prireja pogrebe treh vrst: I., II. in III. razreda.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča kakor: kovinaste in lepo okrašene
lesene krste, čevlje, cvetlice, vence s trakovi in napisi ter voščene sveče.

Brzjav: Pogrebni zavod Postojna.

Za cenjena naročila se najtopleje priporoča

Prezema pogrebe po vsem Notranjskem.

Prvi notranjski pogrebni zavod v Postojni.

Najbolj varno naložen denar

Stanje hranilnih vlog nad 38 milijonov kron.

Je v slovenski

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNI HRANILNICE LJUBLJANSKI.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z
vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih
otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema
hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure
popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih
obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdržene
obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj

Rentni davek od vložnih obresti plačuje
hranilnica iz svojega in ga vlagatelj
ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih
denarnih zavodov kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 5 %
n proti amortizovanju posojila
po najmanj 1/4 % na leto

Dolžnik more svoj dolg po-
plačati tudi popre, ako to hoče,

Posoj se tudi na menice in vrednostne
papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične **domače hranilnike** proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo.

Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači
v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici šte. 3.

1 24-25

*	*
	
Popravila in preobleke točno in ceno.	Popravila in preobleke točno in ceno.
	

Najcenejše solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča 3 52-43

Josip Vidmar

== v Ljubljani ==

Pred Škofljo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

JULIJ MEINL

veležgalnica kave
v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7.

*Julija Meinla kavna
zmes je najfinejša, kar
kave sploh pride na trg.*

*Župite enkrat za
poizkušnjo!*

111 6

Ustanovljena 1882.
Pošt. hranilnični račun št. 828.406.
Telefon števil. 185.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani
v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1909
denarnega prometa
K 81,116.121-11

upravnega premoženja
K 20,775.510-59

Obrestuje hranilne vloge
po **4 1/2 %**

brez vsakega odbitka rentnega
davka, katerega plačuje po-
sojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem
računu v zvezi s čekovnim
prometom ter jih obrestuje od
dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad
kron 20,000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z
1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 %
brez amortizacije. Na menice pa po
6 %. Posojilnica sprejema tudi vsak
drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

3 52-53